

IVAR BARTHEN

* 19.10.1883 † 2.8.1963

Med IVAR BARTHEN har Sancte Örjens Gille förlorat en av de bröder, som kom in i Gillet redan vid dess grundande 1921.

Anders Ivar Barthen var värmlänning, född i Karlstads landsförsamling. Strax före sin studentexamen 1902 antog han släktnamnet Barthen, som härledes från Barthena gård i Värmland.

Efter år 1908 avlagd examen som bergsingenjör vid Kungl. Tekniska Högskolan, började Barthen sin bana vid Gimo Bruks AB. Lönen utgjorde 100 kr/mån. + bostad, som bestod av ett enkelt möblerat gavelrum. Trots dessa förmåner stannade han emellertid inte länge utan tillträdde den 5.11.1908 en plats som assistent vid Tekniska Högskolans Materialprovvningsanstalt med en årlig lön av 3 000 kr, och han stannade där till 1911.

Under tjänsten vid Provningsanstalten hade Barthen erhållit stipendium från såväl Jernkontoret som Kommerskollegium för studier utomlands av stål och dess behandling. I april 1912 anträdde han en utlandsresa och hade då bland resgodset en tung låda, innehållande prov på Dannemora stål, som han fått av överingenjör Brinell på Jernkontoret. De medförda stålen undersöktes såväl kemiskt som metallografiskt vid Eisenhüttenmännischen Institut i Aachen under professor Wüsts ledning.

Barthen fortsatte så småningom sina studier i Sheffield, och i januari 1913 ställdes färden till Paris, där studierna fortsattes vid École Polytechnique. Han var lovad plats på Österby Bruk i Dannemora vid hemkomsten, men när bruksdisponenten fick höra att Barthen var gift, togs löftet om anställning tillbaka med motivering att för yngre gifta ingenjörer fanns inga bostäder. När vår Örjensbroder Folke Sandelin slutade som assistent hos överingenjör Brinell på Jernkontoret, efterträdde Barthen denne på våren 1913.

Barthen hade specialiserat sig på metallmikroskopi och hoppades att vid svenska bruk finna intresse för denna vetenskap. 1913 skickade han till 46 järnverk och 31 mekaniska verkstäder i Sverige ett formulär med en förfrågan, om de hade metallmikroskopisk utrustning av något slag. 11 järnverk och 2 verkstäder svarade »ja». Intresset för metallmikroskopi var alltså icke särskilt livligt på den tiden, den ansågs snarast som en onödig nymodighet. Under våren 1915 höll han ett uppmärksammat föredrag hos Bergshanteringens Vänner i Örebro över ämnet »Något om förutsättningarna för utvecklingen av Sveriges tillverkning och export av s. k. legerat stål».

Den 1.1.1915 hade Barthen tillträtt platsen som ingenjör för driften vid Leufsta, Carlholms och Tobo Bruk. Till hans besvikelse togs dock den nya masugn, som hade anlagts vid Tobo, aldrig i bruk, sedan Leufsta Bruk med allt vad därtill hörde sålts till Gimo-Österby Bruk. År 1917 flyttade Barthen till Gävle, där han blev disponent för AB Gefle Åkerbruksredskap.

1920 finner vi vår broder som disponent för Tidaholms Bruks AB. Där startades en tillverkning av lastbilar och bussar. På grund av den ekonomiska depressionen var det svårt att få avsättning för bilarna, trots att Tidaholm vunnit 1:a pris vid en internationell lastbilstävling. Barthen tillträdde 1926 befattningen som chef för Munktells Mek. Verkstads AB i Eskilstuna, där han stannade till 1932. Barthen övergick nu till en helt annan bransch, och efter några års verksamhet inom AB Sveaexport startade han Rederi AB Svecia. Det var gyllene tider för svensk fraktfart i början av andra världskriget, men så småningom blev Svecias två båtar beslagtagna av tyskarna. Barthen klarade sig emellertid ur detta äventyr och lyckades finna köpare till båtarne. För pengarna köpte han fastigheter, som han sedermera hade fullt arbete med att förvalta.

Ivar Barthen var en verksam människa. Utan att räkna upp alla de

offentliga och enskilda uppdrag han haft kan nämnas att han bl. a. var medlem i Svenska Teknologföreningens styrelse, i 15 år medlem av Sveriges Verkstadsförenings överstyrelse och i den egenskapen delegat vid många avtalsförhandlingar. Han var stadsfullmäktig i Tidaholm samt ordförande i ett otal föreningar såväl där som i Gävle. Barthen var medlem av Östergötlands och Sörmlands handelskammare och dess arbetsutskott, han har varit delegat vid internationella handelskammarkongresser i Wien och Paris, han var ordförande i Stockholms Fastighetsägareförenings fullmäktige etc. 1938 blev Barthen mexikansk vicekonsul i Sverige.

I många avseenden var Barthen före sin tid. Som exempel kan nämnas, att han vid en arbetskonferens 1928 föreslog en omläggning av almanackans s. k. lätthelgdagar, vilket sedermera genomförts. Redan 1932 höll han föredrag om rationalisering av varudistributionen, där han förutspådde snabbköpsbutikerna.

I Sancte Örjens Gille trivdes Barthen och han innehade sedan 1948 Gillets åttonde länk. Han var mycket musikalisk — hörde bl. a. till stiftarna av Stockholms Studentsångarförbund — hade en klangfull andra tenor och deltog ofta i Gillets sångkör.

Ivar Barthen hade en ganska kritisk inställning till mångt och mycket i vårt samhällsliv. Han kverulerade ofta och gärna men gjorde det på ett så roligt sätt, att ingen tog illa upp. Man kan nog våga säga, att han var en originell människa. Han var en historieberättare av Guds nåde och en omtyckt broder i många sammanhang.

Förutom sin maka Ernestine, med vilken han varit förenad i ett mycket lyckligt mer än 50-årigt äktenskap, sörjes han närmast av en dotter, gift med hovrättsrådet Gösta Hagströmer och deras tre söner.

Alla Ivar Barthens Gillebröder och många andra vänner sakna honom och komma alltid att bevara honom i ljusaste minne.

Sancte Örjens Gilles Högtidsdag den 23 april 1964.

Sven G. Lind